

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre. . . 6 korona.
Egyre szám ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYRÉZ:

pénteken és minden törvényhatósági bizottsági közgyűlést követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓNYVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Idő küldendők a kéziratok és előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VESEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Domahidy Elemér búcsúja.

Domahidy Elemér, városunk volt főispánja újév napján búcsúzott el városunk tisztikarától a polgármester szobájában, mely alkalomra a város összes tisztviselői egybegyűltek, hogy meghallgassák a távozó főispán búcsúszavait.

Domahidy Elemér távozását városunk tisztikara mélyen fájlalja és éppen azért a búcsúzás érzékeny volt Domahidy Elemér két évig volt városunk főispánja és ezen idő alatt páratlan igazságosságával, nemes törekvéseivel, a város szellemi és anyagi ügyei fellendítésére szolgáló buzgalomával mindnyájunk szeretetét, becsülését és tiszteletét kérte. Modern ember lévén, hatalmas érzeke volt az alkotás és haladás iránt és azon eszméit, melyeket két év alatt megérinthetett, be is végezte. Főispáni működése, ha hosszabb időre terjed, bizonyára üdvös lett volna a város közügyeire némesak, de társadalmi életére is, mert Domahidy Elemér egyéniségének szeretetreméltóságát mindazokkal érezette, akiket hivatalos vagy társadalmi úton megismert. Igazi, magyar nemes ember, poz és hivalkodás nélkül, folyton egyenes úton jár, mellékutakra lélekben nem tévedő, a munkát szerető, az eredményt megbecsülő, a szorgalmat méltányoló gavallér. Komoly a zöld asztalnál, csupa szív és kedély a barátságos érintkezésnél, barátja a vele munkálkodó tisztikarnak, munkaerő, még pedig becses, aki éppen azért a mások tehetségét és szorgalmát méltányolja. Távozása tehát első sorban a mi veszteségünk és méltán sóhajtunk fel, midőn az igaz szívű, egyenes embert távozni látjuk. Sajnáljuk távozását, mert, mint búcsúszavaiban elmondta, főispáni állását nem külső dísznek tekintette, hanem széles munkamezőnek, melyet művelni, munkálni akart a városnak javára. A megváltozott politikai viszonyok azonban távozásra kényszerítették, mert nem akart oly körmány alatt működni, mely a törvénytelenség jegyében született és születése első percétől kezdve az ősi alkotmány erős kapujának döngtetésére vállalkozott. Lemondott, mert hazafisága a lemondást parancsolta és a parancsnak, mint egy ősi magyar család sarja, nem akart ellentmondani.

Domahidy Elemér, midőn főispáni székét 1904 január 11-én elfoglalta, székfoglaló beszédében megígérte, hogy eme történelmi tradícióval bíró városnak fejlesztését igyekszik fog előmozdítani és ezen céljának elérésére odaadással fogja felhasználni minden erejét.

Programját a törvényhatósági bizottsági közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta és az új főispán azon tudattal foglalta hát el székét, hogy a város közönsége vele együtt fogja építtetni a város nagyságát és a közügyek szeretetében egyező akarattal fognak működni a város javára.

Ismétlen mondjuk és valljuk, hogy távozását mélyen és becsülettel igaz érzéssel fájlaljuk. Vezetünk, a munkánk

példaképünk, a társadalmi érintkezésben nemes, meleg szívű barátunk, a tisztikarnak egyenes lelkű főnöke volt Domahidy Elemér, ki midőn távozik főispáni székéből, nem távozik lelkünkbelől. Emlékét megőrizzük, személyét mindenkor megbecsüljük és érdemei előtt meghajlunk.

Vezélje őt a Gondviselés és engedje, hogy tehetsége, munkaszeretete a haza javára érvényesüljön ismét, midőn az ellentétek eisulmása után a nemzet szabadságfájának lombja újra kizöldül. (K.)

Hortobágy hasznosításához.

Vizsvonválasz Békéssy László uradalmi igazgató ur cikkéhez.

Ugyanazon okok, melyek Békéssy ur multkori cikkének megválaszolására indítottak, készítenek ezuttal is arra, hogy Békéssy urnak a vizsvonválaszra reflektáljak. Hosszas polemiaha bocsátkozni nincs szándékomban, azért én is a lehető legrövidebbre vonom össze mondandóimat.

Békéssy ur igyekszik nekem megmagyarázni, hogy mi is hát a városnak ama kötelességszerű gazdasági politikája. A magyarázatot ugyan nem defiszitban, hanem tétel példákban adja. Bocsásson meg nekem Békéssy ur azon szerény megjegyzésemért, hogy hiszen a kötelességszerű gazdasági politika fogalmával én is tisztában vagyok, csupán azt vagyok bátor megemlíteni, hogy oly vonatkozásban, mint ahogy az felhozva lett, nem állhat meg. Teljesen egyetértek Békéssy urral abban, hogy a város kötelessége az, hogy elsősorban és mindenk előtt saját polgárainak jólétét igyekezék biztosítani. Ezt az igyekezetet az én javaslatom nemcsak, hogy ki nem zárja, hanem ellenkezőleg, elősegíti, mert a Hortobágnak teremtés szerinti hasznosítása által a város polgársága igen tekintélyes jövedelemhez jut, mely jövedelem mindenkor biztosan számíthat s emellett még magasabb erkölcsi célok elérését is lehetővé teszi. Ellenben a Hortobágnak házi kezelésbe vétele esetén — ami egyenként teljesen kivihetetlen is — ez a jövedelem éppen nem volna biztos és nem volna állandó s e mellett a mezőgazdasági fejlesztése és mezőgazdasági gyáripár és házipár létesítéséről szó sem lehetne. Egészen más dolog az, ha a város kisebb vállalatát maga kezeli. Teszi és teheti egyrészt azért, hogy jövedelmét fokozza, de nem azért, hogy kartekek, ringek, trösztök alakítását megakadályozza, aminthogy ezek ily módon nem is akadályozhatók meg, de teheti másrészt azért is, mert kisebb vállalatának kezelését a rendelkezésre álló munkaerő és berendezések szaporítását nélkül végeztetheti. A Hortobágy kezelését ezekkel egy kalap alá vonni nem lehet.

Ami egyébként azt illeti, hogy a Hortobágy hasznosítási jogát a városnak kiadni nem szabad, csak azt jegyzem meg, hogy hiszen javaslatom megvalósítása esetén is megmaradhat ez a város polgársága kezében; tessék csak azt a bérlő részvénytársaság város polgárait, mint a bérlő részvénytársaság tagjaira, bizni nem-e közvetlenül, a városnak fizetendő bérosszeg révén pedig közvetve, tehát kétszeresen részesülni a Hortobágy jövedelmében. Ha azonban a város polgárai ezen részvénytársaság megalakítására nem vállalkoznának, bizony nem találnék semmit abban, hogy ezt idegenek csinálnák meg.

Czáfólni igyekszik Békéssy ur azon ellenvetéseimet, melyeket felhozott arra nézve, hogy a cukorgyárat nem Debreczenben, hanem a Hortobágyon kell felállítani s főként a hortobágyi talajnak a répatermesztésre alkalmatlan voltát hozza fel, mint olyan okot, amely miatt a cukorgyárat a Hortobágyon létesíteni nem lehet. Teljesen igaz van B. urnak, hogy gazdák között az, hogy a cukorrépa minő talajt kíván, vita tárgyát nem képezheti. De még kevésbé lehet vitakozni afelett, hogy azon területek, melyeken, a cukorrépa tényleg termeltetik, alkalmas-e a répatermelésre, vagy sem. Már pedig az elvitáztatatlan tény, hogy a Hortobágy talajával teljesen azonos területeken a répatermelés rendszeresen folytatott; ki van tehát zárva, hogy a Hortobágyon a répatermelés sikerrel folytatható ne legyen. Ha tehát állana is az, hogy minden cukorgyár rá van utalva arra, hogy maga is termesszen répat, a hortobágyi cukorgyárat akkor sem kellene féltetni. Meg kell egyébként jegyezmem, hogy az az állítás, hogy mintha a cukorgyárak csak muszájából szerveznének gazdaságokat, mert muszáj, hanem azért mert a gazdaságaikban termelt cukorrépat a gyárban, a gyárban termelt mellék termékeket pedig gazdaságaikban igen jól tudják értékesíteni.

Olyan cukorgyár különben, amelyik üzemét a saját maga által termelt répájából fenn tudná tartani, Magyarországban nem létezik.

Védelmébe veszi Békéssy ur a volt debreczeni cukorgyárat s állítja, hogy kiválóan életképes volt. Hát én mindent elhiszek, csak azt nem tudom megérteni, hogy ha az oly kiváló jó vállalat volt, miért kellett annak megszűnnie?

Bizony én is arra térek rá, hogy ebben a kérdésben mi egymást alig értjük meg, épp azért nem is vitakozom tovább, ítélem meg kiki elfogulatlanul, hogy kettőnk közül kinek van igaza.

Megvádól Békéssy ur azzal, hogy az általam anyira hangoztatott szociális missziót szem elől tévesztem, midőn azon, szerinte, veszélyes elvet hangoztatom, hogy mindenki igyekszik földjéért minél magasabb bért elérni. Engedelmet kérek ez az általánosan ismeretes és érvényben levő tény a szociális misszióra semmiféle kihatással nincs. Én a szociális missziót nem abban látom, hogy a bérbé adandó föld bérért alacsonyabban állapítsuk meg, mint amennyit az tényleg megér, bár viszont azt sem tartom megengedhetőnek s ezt a multikori válaszomban meggátlandónak is nyilvánítottam, hogy a bérbeadó kelletlenül magasabb bért igyekezzen a vállalkozókból kiperéslni. Az én tervem szerinti szociális misszió abban rejlik, hogy egyszékes bérleti alapon egy tekintélyes bérlő csoport szerveztessék, amely a kisbérleteken ne csak létfontosságának alapját találja meg, hanem a nagy bérlet védőszárnyai alatt annak oktatása és utmutatása mellett sajátítsa el a magasabb színvonalon álló mezőgazdaság ismeretét, tanulja meg az ipari termékek művelését, természetét s ezeknek feldolgozása kap-

csán ismerje meg a háziipar termelés sokoldalu áldásos hatását, hogy ne legyen egyedül csak a magtermelésre utalva s ne kelljen magát csupán az itt elért kéréséből tengetni, ami különösen egy-egy rossz termés esetén sokszor még az éhenhalástól is alig képes megmenteni a földművet. Ellenben, ha háziipari növények termelésével és azok feldolgozásával megismerkedik s ha gazdálkodás mellett úgy magát, mint családjának tagjait ipari termékek előállításával foglalkoztatni tudja s az így előállított iparcikkek eladásából nemcsak jövedelmét gyarapítja, hanem a drága és rossz bolti áru helyett saját maga szőke-fontra ruhájával tudja magát és háznépét felruházni, akkor annak a földművesnek már nyomorúságosan rossz helyzete kétségkívül gyökeresen meg fog javulni s az eddigi tengődés helyét jólét, anyagi és erkölcsi színvonalának emelkedése fogja felváltani. Ez az a szociális misszió, aminek elérésére javaslatom megvalósításával biztosan számítok.

Kövéndy Domokos.

Mezőgazdasági munka alkotmány.

Irta: Erekly Károly.

(Folyt. és vége.)

A telepítés eszméjét a következő tényszerő hozta létre. Magyarország mezőgazdasági produkciója bőven számítva, három milliárd évenként. Ezen a bevétel megosztottnak a gazdasácladók, azaz 8-5 millió lélek és a vagyontalan cseléd- és proletár-családok, azaz 4-5 millió lélek. Néhány hozzávetőleges számadatban — a mezőgazdasági munkabér statisztika alapján — megvilágítom a mezőgazdasági jövedelem-elosztást. A három milliárdból kapnak a vagyontalan földművelő-családok hét-nyolczszáz millió koronát, míg a többi 2-3 milliárdon a gazda-családok osztanak meg hold földjeik számarányában. A telepítés alapondolata ebben a tényben gyökeredik. A vagyontalan mezőgazdasági munkás-családoknak sokkal kisebb a bevétele, mint a gazda-családoknak, tehát a nagyobb birtokokat föl kell osztani a mezőgazdasági munkásnép között.

A gondolatmenet helyes. Csak az a nagy baja van, hogy ellenkezik a gazdasági evolúció törvényeivel. A parcellázás lényegében visszafeljődés a középkori patriarális munkaalkotmány felé. A középkorban a gépek és a forgalom híján éo ipso lehetetlen volt a nagy gazdálkodás. A sok ezer holdas nábobok föltszótták a földjeiket apró tanyaikra. Másképp nem lehetett dolgozni. De ma nem így van. Ma a mezőgazdasági termelés módszerei éppen olyan természetudományi alapon nyugszanak, mint a vegyészeti ipar. Ezeket pedig csak nagy gazdaságban lehet alkalmazni. A termelés helyes szervezete ma az, hogy nagy képzettségű gazdák vezetése alatt koncentráldójk a termő föld. És itt hiába való minden erőfeszítés. A tények vaslogikájában gyökerező eme fejlődést megakadályozni nem lehet.

A kivándorlás is arra vall, hogy a magyar mezőgazdasági munkás inkább proletár lesz, mint nyomorogó kis gazda. Nagyon sok esetben vándorolnak ki olyan emberek, akiknek itthon házuk és földjük van, mert a parasztságának nem az a célja, hogy télen-nyáron, reggeltől-estig dolgozzék, hanem az, hogy mikor dolgozik, sokat keressen. Amerikában és Németországban a proletár mezőgazdasági munkás nyolcz-tíz korona napzámot kap, tehát érhető, ha még kisgazdáink is kivándorolnak. Ebből a tényből a telepítés logikai hibája önként kidomborik. A parcellázás révén egész esztendőn át kap kézzel dolgozó földműves népünk munkáit, de az összes mezőgazdasági bevétel egy szemernyit sem növekszik. Ma a munkamegosztás és kollektív termelés korszakában nem az a cél, hogy tizenhárommillió földműves népünk apró gazdaságokban olyan fölösleges munkára pazarolja el erejét, amit nagy gazdaságokban gépek végeznek, hanem az, hogy földjeik termő erejét a lehetőleg határáig fokozzák.

Magyarországon van huszonnégy millió katasztrális hold szántó-föld és hatmillió mezőgazdasági kereső. Négy hold szántóföld jut egy munkásra és nincs elegendő munka. Százrész kénszerűlenk Amerikába vándorolni. Ha a nagybirtokosok megfélemlének a költelenségüknek és a kultúra követelményeinek megfelelően gazdálkodnának,

akkor nem élének olyan abnormis gazdasági viszonyok közt. Nem a birtoklásban rejlik a hiba. A föld gyöngye kihasználása okozza népünk nyomorát. Ha az egész magyar termőföld egyetlen részvénytársaság volna és a hatmillió mezőgazdasági kereső, mint a társaság alkalmazottjai dolgoznának, tehát ha egyáltalában nem volna önmálló földbirtokok, még akkor is jobb viszonyok közt élhetnének mint ma. Jelenleg Magyarországi mezőgazdasági bevétele évenként hárommilliárd. Kifüő szervezet és modern vezetés mellett ezt a bevételeket megötszörözhetnénk és összes bevételünk lehetne évenként tizenöt milliárd korona. Jelenleg mezőgazdasági népességünköl százezrek vándorolnak Amerikába. Modern, intenzív gazdálkodással elérhetnék azt, hogy kivándorlás helyett hozzánk vándorolna be a munkakereső földművelő, mert modern gazdaságokban hatmillió kereső munkásunk nem tudna huszonnégy millió hold termőföldet üzemben tartani.

Magyarország gazdasági evolúciójához sok út vezet. A legtermésesebb út azonban a nagy birtok racionális kiaknázásán át vezet. A mezőgazdasági üzem természete és az összes közzgazdasági konjunktúrák egyformán azt mutatják, hogy népünk sorsát és nemzetiségét érvényrejtését természeti kincseink modern kiaknázásával emelhetjük a kultúra színvonalára.

A fővárosi tisztviselők adóssága.

Négy évvel ezelőt *Rózsavölgyi* Manó dr. interpellációban kifogást tett az ellen, hogy a főváros tisztviselői nagyon el vannak adósodva. A polgármester felhívására a számvéveség kimutatta, hogy 1901 november hóában 196 tisztviselőnek volt letétva a fizetése. A kimutatás alapján a polgármester felhívta az illetőket, hogy egy év alatt rendezzék adósságukat, különben megindítja a fegyelmi vizsgálatot. De mindössze csak 36 tisztviselő tudta rendezni. A többi hiába kísérlet meg mindent, a rendezés nem sikerült. S mivel annyi tisztviselő egyszerre még sem bocsíthatták el, a polgármester megbízta *Bárczy* István tanácsost és *Rényi* Dezső főjegyzőt, hogy ők keressenek valami megoldást. A megbízottak először is konstataciót, hogy a fővárosi alkalmazottaknak körülbelül három millió korona öv adósságuk van, amelyet konvertálni kellene. Azután különböző irányban tárgyaltak, míg végre *Kornfeld* Zsigmond, a Hitelbank igazgatója, megígérte, hogy erre a célra a betéteikat mellett megkapja a 3 millió K kölcsönt. A tervet bejelentették. *Tisza* István gróf volt belügyminiszternek is, aki biztosította jóváhagyását. A politikai világság miatt a tárgyalások megakadtak s a tisztviselők, akik már nagyon nehezen várták a rendezést, azt hitték, hogy a főváros is lemondott a segítségükröl.

Bárczy István tanácsos és *Rényi* Dezső főjegyző már megtették javaslatukat a polgármesternek. Mivel a dolgot a főváros jótállása nélkül lehetetlen volt rendezni, az előterjesztés azt a javaslatot teszi, hogy a főváros maga rendezze tisztviselőinek az adósságát, vagyis a főváros adjon megfelelő fizetési előleget, még pedig a következő feltételekkel:

1. A fizetési előleget legfőjebb 15 évi törlesztésre, 4 százalékos kamattal, előzetes tiszti orvosi vizsgálat mellett, kezesseg nélkül adja, még pedig úgy, hogy az utolsó törlesztési év a hetvenedik életéven túl ne terjedjen.

2. A fizetési előlegből az előleget igénybevevők elhalálozása, idő előtt való nyugdíjazása, vagy végkielégítése, elbocsátása vagy lemondása esetén le nem törlesztett hátralékok fedezésére egyszer s mindenkorra egy összegben biztosítékot von le.

3. A fizetési előlekből levont biztosítékok számlája az előleget élvező korához képest aránylagosan emelkedik, még pedig a szerint, hogy a fizetési előlegben részesült alkalmazott a törlesztési idő lejártakor hanyadik életévét töltötte be.

4. Ha az előleget kéro meglevő s előleg összegének megfelelő elfogadható életbiztosítási kötvényt mutat be, ez esetben a tiszti orvosi vizsálat mellőzendő s biztosíték fejében a fizetési előlegből csak 3/5 százalékok vannak le.

5. A fizetési előlegek kamatait és törlesztési részleteit, valamint az életbiztosítási díjakat a főváros az előleget élvező fizetéséből fogja levonni.

6. A nyújtható legmagasabb összegű előlegek a rendes fizetéshez viszonyítva a következők:

1200 korona évi fizetésnél 2000 korona, 1400 korona évi fizetésnél 2600 korona, 1600 korona évi fizetésnél 3200 korona, 1800 korona fizetésnél 4000 korona, 2000 korona fizetésnél és azon túl a

végrehajtási törvény értelmében lefoglalható fizetésrészt tizenkétszeres összege. Az előleg maximális összegének megállapításánál a további intézkedésig utalványozott mellékletmények, működési pótlékok, valamint a következő öt éven belül esedékes és hivatalból utalványozott pótlékok vagy magasabb fokozatu illetmények is figyelembe vehetők.

7. Bárczi előleges csak abban az esetben kaphat, ha abból legalább a fizetésére előjegyzett mindennemü tartozása kifizetett.

8. Fizetési előlegekben első sorban azok részesülnek, akik azzal a fizetésükre végrehajtsilag előjegyzett tartozásait konvertálják.

9. A biztosítéki alap javára levont összegeket gyümölcsösztetés céljából azoknál a pénzintézeteknél helyezik el, amelyeknél a főváros többi gyümölcsösztésre szánt pénzkészleteit szokta elhelyezni.

10. A fizetési előlegért fizetett 4 százalékos kamatoknak azt a részét, amely a betéti kamatából meghaladja, mindenkor a biztosítéki alap javára kell fordítani. Viszont amennyiben a betéti kamatból időnként a négy százalékot meghaladná, a különbözetet a biztosítéki alapotól nyer fedeztet.

11. A főváros fönntartja magának azt a jogot, hogy amennyiben a betéti kamatból a 4 százalékokt egyfolytában egy éven túl meghaladná, az előlegek kamatából bármikor a mindenkor tényleges betéti kamatból magasságáig fölemelhesse.

12. A fizetési előlegek a főváros pénzkészleteiből adatnak. A mennyiben a pénzkészletek időnként annyira lepadnának, hogy a főváros a fizetési rendezésre kiadott összegeket, vagy azok egy részét nem nélkülözhetné, az a pénzintézetek, amelyeknél a főváros pénzkészletei gyümölcsösztölög elhelyeztetnek, a Magyar Általános Hitelbank utján bocsájtják rendelkezésre a szükséges összegeket a mindenkor betéti kamatból mellett. Ez az összeg azonban hárommillió koronát meg nem haladhat.

13. A fizetési előlegek megállapítása, az előleget kéro hivatali főnökének meghallgatása után, külön bizottság utján történik, amelynek elnöke az egyik alpolgármester, tagjai a tanács hat tagja, a főjegyző, a tiszti ügyész és a főszámvévo. A fizetési előlegeket a bizottság elnöke utalványozza.

14. Az engedélyezett fizetési előlegekből az előleget kérok által bejelentett és annak idején igazolt tartozások kiegyenlítésére szükséges összegeket közvetlenül a hitelezők kezéhez utalványozás.

15. A 15 évi törlesztési idő leteltével a biztosítéki alap fönntmaradt részét azok között, akik fizetési előlegeiket letörlesztették, az előlekből levont biztosíték arányában fölosztják. Amennyiben a biztosíték meghaladná a biztosítéki összeget, amelyek a fölosztásban részesülők előlegeiből annak tényleg levonattak, a többletet a fővárosi alkalmazottak segítő és kölcsönalapjának javára fordítják.

16. Azok ellen, akiknek illetményei végrehajtsilag vezetett foglalts alól az 1906. év végéig föl nem odatnak, valamint akiknek illetményei a jövőben végrehajts utján lefoglalatlak, a szervezési szabályrendelet V. része I. fejezetének 3. szakaszában foglalt rendelkezéseket szigorúan érvényesítik. Ezzel egyidőjleg a főváros szervezésről szóló szabályrendeletet a következő szakasszal egészítik ki:

»A fővárosi alkalmazottak, vagy nyugdíjasok illetményeikből, tekintet nélkül arra, hogy ezen illetmények a végrehajtsi törvény értelmében végrehajts alá vonhatóké, vagy sem, mindenekelőtt levonandók a közadók, nyugdíjárulékok és a főváros által adott fizetési előlegek kamatai és törlesztési részei. Az utóbb említett fizetési előlegeket csak azok a követelések előzhetik meg, amelyek már előbb bírói végrehajts utján vezették az illető fizetésére.»

Hirek.

— **Kormánybiztos Debreczenben.** Dr. Boda Dezső rendőrtanácsos, kormánybiztosi minőségben városunkba érkezett, hogy vizsgálatot indítson a Kovács Gusztáv ítélőalkalmával történt dolgokban. Vele jöttek Tóth János budapesti rendőrkapitány, Beniczky rendőrfelügyelő és Vojnarovich fogalmazó. A kormánybiztos Végh Gyula főkapitányt állásától felfüggesztette és helyettesévé **Tóth János** budapesti rendőrkapitányt bízta meg, ki a rendőrségi ügyek vezetését átvette.

— **Kovács Gusztáv megérkezése.** Kovács Gusztáv kinevezett főispán f. hó 2-ikán az esti gyorsvonattal váro-

sunkba érkezett. A vasutnál nagy néptömeg várta és mikor felismerték, ütötték, verték, egy gyáskocsira tették és a városba hozták. Végre sikerült a boldogtalant megmenteni a nép dühe elől. Nehányan bevitték az Alföldi takarékpénztárba, hol sebeit az orvosok bekötözték. Kovács Gusztáv itt írásba adta, hogy állásáról leköszön. Azután a csendőrség és katonaság fedezete alatt a vasuti állomáshoz hajtatott és visszatartott Budapesten. Mi a magunk részéről nagyon sajnáljuk a történeteket, mert nagyon rossz szolgálattal tettek városunknak azok, akik azt a bevonulást rendezték.

— **1906. évi költségelőirányzat és a drágasági pótlék.** A napokban a belügyminiszter a következő leíratot intézte Debreczen sz. kir. város közönségéhez: A város házipénztárának 1906. évi költségvetését, valamint a város alkalmazottai részére az 1906. év első felére megszavazott drágasági pótlékokra vonatkozó közgyűlési határozatokat felülvizsgálat alá vettem, melynek eredményéről a város közönségét annak idején értesítem. Budapest, 1905. december 27. A miniszter megbízásából: **Hartl Sándor**, miniszteri o. tanácsos.

— **A bizottsági tagválasztások ellen.** Márk Endre, Ferenczy Gyula, János Zoltán és Taffler Ignácz megfelelőebbek a december 18-ikán tartott bizottsági tagválasztásokat valamennyi kerületben. A felebbezeseket, illetve a panaszokat Kovács József polgármesterhez adták be, mivel ezidő szerint nincs az igazolóválasztmányának elnöke. Az újonnan megválasztott városatyák tehát a törvény értelmében a panasz elintézéséig nem gyakorolhatják jogaikat.

— **Uj drogueria.** A belügyminiszter városunkban egy új drogueria felállítását engedélyezte, jöllehet, egy a tanács, mint a tisztí főorvos nem javasolta annak felállítását.

— **Felbontották a villamos ajánlatokat.** Szerdán délelőtt bontották fel a városházán a villamos telep építésére beérkezett pótajánlatokat. Ismeretes az a közgyűlési határozat, mely a Ganz-gyár és a Siemens-Schuckert-gyárat pótajánlat tételre hívta fel. Ezt a közgyűlési határozatot megfélebbzték, azonban a miniszter helybenhagyta a közgyűlés határozatát. A pótajánlatok már rég beérkeztek, azonban a felbontásuk szerdán történt meg. A Ganz-gyár régebbi ajánlata 467,000 koronát tett ki, a mostani ellenben csak 421,000 koronát. A Siemens-Schuckert-gyár ajánlatát pedig 395,147 koronára szállította le. Tehát 25,953 koronával olcsóbb, mint a Ganz ajánlata. Döntés még eddig a tanács részéről nem történt.

— **A műpártoló egyesület képkiallítása.** A képkiallítást az egyesület bezárta nagy erkölcsi sikerrel, de annál kevesebb anyagi haszonnal Egyesületek, testületek és egyes műbarátok 26 képet vásároltak meg.

— **Megsemmisítés.** A belügyminiszter a következő leíratot küldte városunk polgármesteréhez:

Debreczen sz. kir. város polgármesterének.

Debreczen.

Folyó évi november hó 18-án 119,680. sz. a kiadott rendeletben egybekötött megsemmisítettem a város törvényhatósági bizottságának f. év nov. 17-én 272. sz. a hozott határozatának rendeletében 1-4. pont alatt érintett rendelkezését.

Ezen rendeletem ellen a város polgármestere f. évi november hó 23-án 15,462. sz. a a főispánhoz intézett és részéről hozzám bemutatott elterjesztésében felirattal ét.

Tekintettel arra, hogy idézett rendeletemben világosan kifejeztem, hogy annak feltétlen és azonnal való végrehajtását (a jóléti bizottság feloszlását) az állam veszélyeztetett érdekei miatt követte em a emnélfogva a polgármester nem jogosult az 1886. XXI. t. c. 75. §-ának d) pontja alapján végrehajtás előtt a rendelet ellen felírni, hanem köteles azt az idézett törvény 75. §-ának e) pontja alapján azonnal és feltétlenül végrehajtani s eljárásáról a végrehajtás után a legközelebbi közgyűlésnek jelentést tenni.

A most kifejtettek alapján a polgármester törvényellenes felirattal visszatartom, megjegyezvén egyuttal, hogy a már idézett elterjesztések egyéb részei tekintetében intézkedésemet külön leírataiban fogom közölni.

Budapest, 1905. decz. 31.

Kristóffy.

Megjelent

a „**Debreczeni Képes**

Kalendáriom“ (1906. évre.)

Ára 1 korona.

Kapható a város könyvnyomdájában és minden könyvkereskedésben.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legutánnyosabban és jótállás mellett eszközi FÖLDVÁRI L. debreczeni első elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. sz. (az udvarban). Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára.

Képes árjegyzék ingyen.

Telefon-szám 168

Uri divat, kalap és fehérnemű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piac-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női blúzokat, férfi fehérneműket és kelen. gyéket mérték szerint a legszebb kivitelben készít.

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYŐR. ~ ~ ~ BUDAPEST. ~ ~ ~ DEBRECZEN.

Képviselet: Debreczen és Hajdúmegye részére: **LUKÁCS VILMOSNÁL**, Hatvan-utca 5.

Márványmozsaiklap.
Műkő- és Czementárugyár.
Beton és vasbeton.
Építési vállalat.
Átereszek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **karmantusos és csömösözött Czemencesővek**, Csatornázás.
Beton és Granitto Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron a JOHN-féle kéménytoldó,

mely minden kémény huzatát megjavítja, füstzaklatást megszüntet.